

SELVEJE DANMARK

SLOTSHOLMSGADE 1 T. 3374 6427
BØRSEN KONTAKT@SELVEJE.DK
1217 KØBENHAVN K WWW.SELVEJE.DK

*Social- og indenrigsminister, Karen Ellemann,
Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K*

12. september 2016

Kommentar til social- og indenrigsministerens udspil til reform af serviceloven

Selveje Danmark har med interesse læst social- og indenrigsministerens udspil til en reform af serviceloven. Selveje Danmark ser flere positive tiltag i udspillet, herunder intentionen om at styrke borgernes retssikkerhed, fokus på en helhedsorienteret indsats, handleplaner og afbureaukratisering.

Selveje Danmark har dog også en række bekymringer i forhold til følgende dele af udspillet:

- **1. Botilbuddene pålægges ansvaret for at opkræve borgerens egenbetaling**

Selveje Danmark mener, det er både uhensigtsmæssigt og urimeligt at lade det enkelte tilbud bære det økonomiske tab for borgernes manglende egenbetaling.

Det rejser desuden en række væsentlige spørgsmål at placere ansvaret for opkrævning af borgernes egenbetaling i botilbuddene. Skal f.eks. en voldsramt kvinde afvises i døren, fordi hun ikke kan betale egenbetalingen forud? Det strider grundlæggende mod selvejende organisationers værdier men også mod §§ 109 (og §§ 110) - tilbuddenes formål, som netop er tilbud til mennesker, der ikke har andre steder at gå hen. Samtidig er det afgørende at få afklaret, hvem der hæfter for en evt. manglende egenbetaling.

Det fremgår af en netop udgivet analyse fra Social- og Indenrigsministeriet om hjemløse på forsorgshjem og herberg (§§ 110), at knap halvdelen af alle brugere er på kontanthjælp. Dertil kommer, at rigtig mange af brugerne har et misbrug. Deres betalingsevne er af samme grund ofte begrænset, og hvem afgør og hæfter for en evt. reduceret egenbetaling?

Hertil kommer, at den konkrete opkrævning kan være forbundet med konflikter i forhold til borgerne på grund af ringe betalingsevne og på den måde skygge for den socialpædagogiske indsats.

Manglende inddrivelsesmuligheder og ulige vilkår

Selvejende krisecentre og herberg har ingen andre inddrivelsesmuligheder, end at overtale den enkelte borger til at betale. Fastholdes forslaget om at pålægge botilbuddene ansvaret for opkrævning af egenbetaling, bør det derfor sikres, at de selvejende og kommunale botilbud har samme vilkår også i forhold til manglende egenbetaling.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at der er forskel på selvejende med driftsoverenskomst og uden. Sidstnævnte vil blive endnu hårdere ramt af manglende egenbetaling, da kommunen ikke holder hånden under tilbud uden driftsoverenskomst.

Kompenseres de kommunale botilbud på nogen måde for indtægtstab på grund af manglende egenbetaling f.eks. i form af underskudsdækning, bør de selvejende kompenseres tilsvarende, hvilket ikke er uproblematisk for selvejende tilbud uden driftsoverenskomst.

Alternativt bør ministeriet fastslå, at der ikke må foregå nogen form kompensation for indtægtstab på grund af manglende egenbetaling. I stedet må det forventede indtægtstab indregnes i taksten for både kommunale og selvejende tilbud, hvorefter den egenbetaling, som det lykkes at inddrive på det enkelte tilbud, bør sendes retur til den kommune, der betaler for borgerens ophold (borgerens hjemkommune).

- **2. Kommuners adgang til at oprette og drive sociale akuttilbud**

Det er uklart, hvad der menes med et socialt akuttilbud. Er der tale om et herberg eller et værested eller noget helt tredje? Der eksisterer allerede en lang række velfungerende selvejende herberg og væresteder, der i samarbejde med civilsamfundet imødekommer psykisk syge menneskers akutte behov for et sted at bo og være.

Ministeren rækker i sit udspil ud til kommunerne for at give dem mulighed for et udbygget samarbejde med civilsamfund. Der er vigtigt, at ministeren ikke med den anden hånd afskærer selvsamme civilsamlunds mulighed for fortsat at bidrage ved at overlade flere sociale tilbud til kommunerne. Spørgsmålet er, hvad et socialt akuttilbud for borgere med psykiske lidelser skal indeholde, som blandt andet selvejende væresteder, opholdssteder og herberg ikke allerede dækker?

- **3. Overgangsperiode på to år for revisitation af borgere efter de nye bestemmelser**

En række borgere har allerede i dag tilbud efter voksenbestemmelserne, og de skal nu revisiteres over en periode på to år. Er det tilstrækkelig begrundelse for at fjerne tidligere visiterede rettigheder at der er kommet nye regler, eller skal en ændring tillige begrundes ud fra et konkret hensyn til den enkelte borger?

- **4. Samling af voksenydelser i et indsatskatalog**

Forslaget lægger op til en udvidet grad af skøn fra kommunernes side. Selveje Danmark påpeger, at forslaget ikke må betyde en svækket retsstilling for borgerne. Kommunernes skøn må ikke undergrave borgernes rettigheder, og på det foreliggende grundlag er det meget vanskeligt at se, hvordan netop hensynet til retssikkerheden vil blive varetaget.

Selveje Danmark er bekymret for den vægt, udspillet tillægger rehabilitering. Rehabilitering er positivt i sit udgangspunkt, men der bør fastsættes grænser for, i hvilket omfang en borger skal blive ved med at modtage rehabilitering frem for at få den hjælp vedkommende reelt har brug for. Det er en fare, at kommunerne for at spare penge blot bliver ved med at tilbyde borgere rehabilitering i kombination med et akuttilbud frem for at tildele dem plads på f.eks. et botilbud, som de egentlig har behov for.

- **5. Tilkøb af socialpædagogisk ledsagelse**

Det er uklart, hvordan ministeriet præcist har tænkt sig, at ordningen skal udformes. Selveje Danmark mener, det er positivt forslag, såfremt forslaget alene handler om, at borgere kan betale for at få en bestemt ledsager i forbindelse med ferie og tilsvarende. Det er kun rimeligt at ville rejse med en ledsager, som man har tillid til og er tryk ved.

Hvis forslaget derimod åbner op for, at kommunerne kan drive en form for vikarbureau, er Selveje Danmark stærkt kritisk. Vi mener ikke, det er hensigtsmæssigt, hvis kommunerne skal til at drive virksomhed, heller ikke i form af ydelser som socialpædagogisk ledsagelse.

Det er sendt en kopi af dette brev til Social- og Indenrigsudvalget.

Med venlig hilsen

Kåre Skarsholm,
Politisk konsulent, Selveje Danmark